

สรุปสาระสำคัญการปฏิบัติการเกี่ยวศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอในประเทศไทย
โดย พลเรือเอก ณะรงค์ พิพัฒน์ยศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
ในฐานะประธานสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สภาซีเมค)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะประธานสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สภาซีเมค) ได้ปฏิบัติการเกี่ยวศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย รวม ๔ แห่ง ได้แก่ ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยโบราณคดีและวิจิตรศิลป์ของซีมีโอ (ศูนย์ซีมีโอสปาฟา) ในวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยการอุดมศึกษาและการพัฒนาของซีมีโอ (ศูนย์ซีมีโอไรเฮด) ในวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีมีโอในด้านเวชศาสตร์เขตร้อน (ศูนย์ซีมีโอทรอปเมด ประเทศไทย) และเครือข่ายระดับภูมิภาคว่าด้วยเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีมีโอ (เครือข่ายซีมีโอทรอปเมด) ในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๘ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑. ข้อมูลศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอ

๑.๑ ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยโบราณคดีและวิจิตรศิลป์ของซีมีโอ (ศูนย์ซีมีโอสปาฟา) ตั้งอยู่ถนนศรีอยุธยา (หลังหอสมุดแห่งชาติ) กรุงเทพฯ ปัจจุบัน ดร. มรว. รุจยา อาภากร เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ ก่อตั้งในปี ๒๕๒๑ มีภารกิจหลักในการปลูกฝังจิตสำนึกและความชื่นชมในมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยการอนุรักษ์โบราณวัตถุและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งศิลปะดั้งเดิม ส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมในภูมิภาค และเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศในภูมิภาค โดยการจัดโครงการความร่วมมือด้านโบราณคดีและวิจิตรศิลป์

๑.๒ ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยการอุดมศึกษาและการพัฒนาของซีมีโอ (ศูนย์ซีมีโอไรเฮด) ตั้งอยู่ชั้น ๕ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กรุงเทพฯ ปัจจุบัน ดร. ฉันทวิทย์ สุขาทานนท์ เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ ก่อตั้งในปี ๒๕๓๖ มีภารกิจหลักในการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านการอุดมศึกษาในประเทศสมาชิกซีมีโอ โดยเน้นด้านนโยบายและการวางแผน ระบบการบริหาร และการจัดการ ทำหน้าที่ศูนย์ข้อมูลด้านการอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลและผลการวิจัยด้านการอุดมศึกษา และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในการจัดตั้งเครือข่ายระหว่างสถาบันเพื่อความร่วมมือในการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาค

๑.๓ ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีมีโอ (ศูนย์ซีมีโอทรอปเมด ประเทศไทย) ตั้งอยู่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ ปัจจุบัน ศาสตราจารย์แพทย์หญิงเยาวลักษณ์ สุขชนะ เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ (คณบดีคณะเวชศาสตร์เขตร้อน) ก่อตั้งในปี ๒๕๑๐ มีความชำนาญทางด้านเวชศาสตร์เขตร้อน มีหน้าที่สำคัญในการปรับปรุงส่งเสริมสุขภาพและอนามัยของประชากรในภูมิภาคนี้ให้ดีขึ้น ศึกษาและหาทางควบคุมโรคในเขตร้อนและจัดให้มีการค้นคว้าวิจัยและอบรมแพทย์และเจ้าหน้าที่ทางสาธารณสุข

๑.๔ เครือข่ายระดับภูมิภาคว่าด้วยเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีมีโอ (เครือข่ายซีมีโอทรอปเมด) ตั้งอยู่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ ปัจจุบัน ศาสตราจารย์นายแพทย์ ประตাপ สิงหวิธานนท์ เป็นเลขาธิการ/ผู้ประสานงานเครือข่ายซีมีโอทรอปเมด ก่อตั้งในปี ๒๕๐๙ โดยเป็นศูนย์ประสานงานของศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีมีโอ ด้านจุลชีววิทยา พยาธิวิทยาประยุกต์ และกีฏวิทยาการแพทย์ ประเทศมาเลเซีย ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีมีโอ ด้านการสาธารณสุข การบริหาร การแพทย์สิ่งแวดล้อม และอาชีวอนามัย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีมีโอ ด้านเวชศาสตร์เขตร้อน ประเทศไทย

๒. การนำเสนอภาพรวมการดำเนินโครงการและกิจกรรมของศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอ

๒.๑ ดร. มรว. รุจยา อาภากร ผู้อำนวยการศูนย์ซีมีโอสปปาได้นำเสนอแผนการดำเนินโครงการและกิจกรรมหลักของศูนย์ ซึ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนางานโบราณคดีในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น งานประชุมนานาชาติ โบราณคดีใต้น้ำ และการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ เป็นต้น การอนุรักษ์ในเขตร้อน การดำเนินความร่วมมือด้านการศึกษามรดกทางวัฒนธรรมกับ APCEIU สาธารณรัฐเกาหลี การพัฒนาเว็บไซต์และสื่อออนไลน์ต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์ให้เป็นที่รู้จัก ห้องสมุดดิจิทัล และบุคลากรด้านการจัดการองค์ความรู้ รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน โรงเรียน การวิจัยทางวิชาการและการอบรมวิชาชีพ และการอนุรักษ์มรดกและการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

๒.๒ ดร. ฉันทวิทย์ สุชาติานนท์ ผู้อำนวยการศูนย์ซีมีโอโรฮัด ได้นำเสนอแผนการดำเนินโครงการและกิจกรรมซึ่งเน้นประสิทธิภาพ ผลการดำเนินงาน การหลอมรวมระบบอุดมศึกษาผ่านงานวิจัย การสร้างศักยภาพของมหาวิทยาลัยและการพัฒนาไกลร่วมกัน การส่งเสริมความเป็นหนึ่งเดียวของภูมิภาค การทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาอุดมศึกษาให้เกิดผลแก่ภูมิภาค ทั้งนี้ ได้จัดทำแผนพัฒนา ระยะ ๕ ปี ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๐) ซึ่งเน้นเสริมสร้างศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษา พัฒนากลไกการสร้างความกลมกลืนด้านอุดมศึกษา พัฒนาทรัพยากรบุคคลสู่ความเป็นสากล ขยายพรมแดนความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการของอุดมศึกษา และส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสถาบันอุดมศึกษาที่มีต่อสังคมและการพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ยังดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการเคลื่อนย้ายนักศึกษา จัดทำกรอบการพัฒนาการเทียบโอนหน่วยกิต ยกระดับโครงสร้างการประกันคุณภาพการศึกษา จัดตั้งกลุ่มวิจัยในอาเซียน เพิ่มขีดความสามารถและพัฒนาความเป็นผู้นำ และส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และโทรศัพท์เคลื่อนที่

๒.๓ ศาสตราจารย์นายแพทย์ประตูป สิงห์ควานนท์ เลขาธิการ/ผู้ประสานงานเครือข่ายซีมีโอทรอปเมต ได้เสนอการดำเนินงานของเครือข่ายซีมีโอทรอปเมต และศูนย์ซีมีโอทรอปเมต โดยเครือข่ายฯ จะทำหน้าที่ประสานงานกับ ๓ ศูนย์ ที่ตั้งอยู่ในประเทศมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย มีการติดต่อกับแหล่งทุนเพื่อทำโครงการอบรมด้านเวชศาสตร์เขตร้อน จัดทำวารสารระดับภูมิภาค ซึ่งภายหลังปี ๒๕๕๘ องค์การสหประชาชาติจะเน้นเรื่องเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goal-SDG) ต่อจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goal-MDG) ร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ เช่น องค์กรซีมีโอ (SEAMEO) ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank-ADB) องค์กรยูเนสโก (UNESCO) และกระทรวงการศึกษา วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (MEXT) ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น ร่วมมือกับกรุงเทพมหานครเพื่อติดตามการแพร่ระบาดของเชื้อโรคและเฝ้าระวังโดยเลือกดำเนินการในโรงเรียนเฉพาะบางพื้นที่ จัดประชุมนานาชาติเพื่อพัฒนาด้านสุขภาพ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาค พัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านการแพทย์ เน้นพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการทำงานนอกเหนือไปจากการพัฒนาทักษะความรู้ด้านวิชาการ โดยจัดอบรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรของศูนย์ฯ ดำเนินโครงการ/กิจกรรมในเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ การให้ความรู้แก่โรงเรียนเกี่ยวกับการป้องกัน การติดเชื้อของโรคเมอร์ส โรคซาร์ส โรคไข้หวัดนก ปัญหาสุขภาพตามแนวชายแดน การป้องกันผลกระทบจากภัยพิบัติ และในสถานการณ์ฉุกเฉิน ความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพ การควบคุมการสูบบุหรี่ในโรงเรียน อย่างไรก็ตามการดำเนินงานด้านการศึกษายังมีปัญหาในเรื่องการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับโรงเรียน ซึ่งขณะนี้เครือข่ายฯ อยู่ระหว่างหาแนวทางเพื่อให้สามารถเผยแพร่ข้อมูลความรู้ต่อไปในวงกว้างได้ โดยอาศัยความร่วมมือของศูนย์ต่างๆ เช่น ศูนย์ทรอปเมตประเทศไทย ที่เชี่ยวชาญเรื่องวัคซีน ศูนย์ทรอปเมต ประเทศมาเลเซีย ที่เชี่ยวชาญเรื่อง การตรวจวินิจฉัย และศูนย์ทรอปเมต สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ที่เชี่ยวชาญเรื่องการส่งเสริมสุขภาพ ทั้งนี้ เครือข่ายฯ ได้สำรวจความต้องการของประชาชนถึงสิ่งที่ต้องการมากที่สุดในการดำรงชีวิต ทำให้พบว่าสิ่งที่เครือข่ายจำเป็นต้องพัฒนาต่อไปคือ การศึกษาที่ดี และการดูแลสุขภาพให้ดียิ่งขึ้น

/นอกจากนี้.....

นอกจากนี้ ในส่วนของศูนย์ฯ จะทำหน้าที่เสมือนเป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินความร่วมมือ ด้านการศึกษาโดยบูรณาการและเชื่อมโยงการทำงานไปสู่โรงเรียน ชุมชน และครอบครัว จัดสรรทุนฝึกอบรมระดับ ปริญญาโท ปริญญาเอก และระดับประกาศนียบัตร จัดหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นประมาณ ๕๐ หลักสูตร/ปี เช่น การวินิจฉัยโรค เช่น โรคมะเร็ง โรคไขข้ออักเสบ และการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ การส่งเสริมสุขภาพ และล่าสุดจัดหลักสูตรการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีในโรงเรียน จัดทำวิจัยทางการแพทย์ และการเฝ้าระวังโรค

๓. ข้อเสนอแนะของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะประธานสภาซีเมค ได้กล่าว ในโอกาสตรวจเยี่ยมการดำเนินงานของศูนย์ระดับภูมิภาคของซีเมคทั้ง ๔ แห่งว่า รู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มีโอกาสมาเยือนศูนย์ต่างๆ ในครั้งนี้ และแสดงความชื่นชมที่ศูนย์สามารถดำเนินภารกิจงานได้ประสบผลสำเร็จ พร้อมทั้งขอบคุณผู้อำนวยการศูนย์ฯ คณะผู้บริหารและบุคลากรในหน่วยงานที่ให้การต้อนรับ ทั้งนี้ ได้ให้ ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา ของภูมิภาค ดังนี้

๓.๑ ศูนย์ซีเมคอิสปาฟา มีการดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น โบราณคดี ศิลปวัฒนธรรม และการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งศูนย์ควรหาแนวทางพัฒนา ในการเสริมสร้างเครือข่ายเพื่อขยายความร่วมมือ และพร้อมเป็นศูนย์หลักของภูมิภาคที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านโบราณคดี วิชาศิลปะ และวัฒนธรรม เน้นส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ความรู้และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ ดำเนินการของศูนย์ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ซึ่งจะทำให้หลายภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมและให้การสนับสนุน การทำงานของศูนย์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งการจัดทำเว็บไซต์ในหลายภาษา โดยเฉพาะภาษาไทยจะทำให้ผู้สนใจ สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ทางวัฒนธรรมได้ง่าย ทั้งนี้ ยินดีให้การสนับสนุนภารกิจและการดำเนินงานของศูนย์ อย่างเต็มที่ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระดับภูมิภาคต่อไป พร้อมกันนี้ รัฐมนตรีว่าฯ ได้มีโอกาสเยี่ยมชมห้องสมุดและชมนิทรรศการเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์ด้วย

๓.๒ ศูนย์ซีเมคไโรเฮด มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระดับอุดมศึกษาและมีเครือข่ายกว้างขวาง โดยเฉพาะการส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันการอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ทั้งในระดับ ครูและนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศต่างๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อย่างเต็มรูปแบบในปี ๒๕๕๘ เช่น การเคลื่อนย้ายนักเรียนและนักศึกษา การถ่ายโอนหน่วยกิต และการประกัน คุณภาพ เป็นต้น รวมถึงการดำเนินความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับประเทศสมาชิกอาเซียนและองค์กรอื่นๆ โดยเฉพาะประเทศจีนมีศักยภาพในการช่วยเหลือสนับสนุนและพร้อมดำเนินความร่วมมืออย่างเต็มที่ จึงเชื่อมั่น ได้ว่า ศูนย์ฯ จะสามารถขยายขอบข่ายความร่วมมือไปยังนอกภูมิภาคต่อไปได้อีก ทั้งนี้ ยินดีให้การสนับสนุน อย่างเต็มที่กำลัง โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินความร่วมมือด้วย

๓.๓ เครือข่ายซีเมคโทรปเมคและศูนย์ต่างๆ ของโทรปเมคทั้ง ๓ ศูนย์ ซึ่งได้แก่ ศูนย์ระดับ ภูมิภาคว่าด้วยเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีเมค ด้านจุลชีววิทยา พาราสิตวิทยาประยุกต์ และกีฏวิทยา การแพทย์ ประเทศมาเลเซีย ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีเมค ด้านการสาธารณสุข การบริหาร การแพทย์ สิ่งแวดล้อม และอาชีวอนามัย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และศูนย์ระดับ ภูมิภาคว่าด้วยเวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีเมค ด้านเวชศาสตร์เขตร้อน ประเทศไทย ล้วนมีบทบาท สำคัญอย่างมากในการพัฒนาและส่งเสริมการศึกษา โดยเฉพาะด้านสาธารณสุข ซึ่งโทรปเมคได้พัฒนาบุคลากร และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ ผ่านการฝึกอบรมและเผยแพร่องค์ความรู้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ นับเป็นการสร้าง คุณูปการอย่างมากให้แก่ประชากรในภูมิภาคให้ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ สิ่งสำคัญคือ โทรปเมคได้ดำเนิน ความร่วมมือกับกรุงเทพมหานครและโรงเรียนต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะการที่ นักศึกษาต่างชาติมาศึกษาดูงานที่ศูนย์เวชศาสตร์เขตร้อน ทำให้เห็นว่าขอบข่ายงานของโทรปเมคมีประโยชน์ ต่อการพัฒนาคณาจารย์ชีวิตของประชาชนให้มีสุขภาพที่ดี ทั้งนี้ เชื่อมั่นว่าโทรปเมคจะได้รับการสนับสนุน

ด้านวิชาการและงบประมาณจากองค์กรทั้งในประเทศและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เครือข่ายและศูนย์ฯ มีความเติบโตยิ่งขึ้นไป พร้อมกันนี้ รัฐมนตรีฯ ได้มีโอกาสเยี่ยมชมการดำเนินงาน รับฟังการบรรยายสรุป และพบปะนักศึกษานานาชาติของภาควิชาเวชศาสตร์เขตร้อน เยี่ยมชมการจัดแสดงตัวอย่างที่เกี่ยวกับโรคเขตร้อน เช่น เชื้อมาลาเรีย เชื้อโปรโตซัว และพยาธิต่างๆ เยี่ยมชมห้องปฏิบัติการภาควิชากีฏวิทยาการแพทย์ พิพิธภัณฑ์หอยของภาควิชาสรีรศาสตร์สังคมและสิ่งแวดล้อม และคลินิกเวชศาสตร์การเดินทางและการท่องเที่ยวของโรงพยาบาลเวชศาสตร์เขตร้อนด้วย

กลุ่มความร่วมมือกับองค์กรระดับภูมิภาค
สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
สิงหาคม ๒๕๕๘